תלמוד בבלי · אחרונים · גליון הש״ס · סדר נזיקין

גליון הש"ס על בבא בתרא

רבי עקיבא איגר

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

גליון הש"ס על בבא בתרא

רבי עקיבא איגר

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/גליון-השס-על-בבא-בתרא/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף ב. 5
דף ב: 5
דף ג. 5
דף ד: 5
דף ה: 5
דף ו. 5
דף ז. 5
דף ח. 6
דף ח: 6
דף ט: 6
דף י. 6
דף יב. 6
דף יב: 6
דף יג. 6
דף יד: 7
דף טו. 7
דף טז: 7
דף יח. 7
דף יט. 7
דף כ. 7
דף כ: 7
דף כב. 8
דף כג. 8
דף כה. 8
דף כה: 8
דף כו: 9
דף כז. 9
דף לא. 9
דף לב: 9
דף לג. 9
דף לו. 9
דף מ: 9
דף מא. 9
דף מב: 10
דף מג. 10
דף מד: 10
דף מו. 10
דף נ. 10
דף נב: 11
דף נד. 11
דף נד: 11
דף נז: 11
דף נח. 11
דף ס. 11
דף סא. 11
דף סא: 11
דף סב: 12
דף סג. 12
דף סה. 12
דף ע: 12
דף עא. 12
דף עד: 12
דף עו: 12
דף עז. 12
דף עז: 13
דף פד: 13
דף פה. 13
דף פז: 13
דף צ: 13
דף צא. 14
דף צב. 14
דף צג. 14

דף צג: 14
דף צד. 14
דף צז. 15
דף צז: 15
דף ק. 15
דף קב: 15
דף קז. 15
דף קיד: 15
דף קכד. 15
דף קכד: 15
דף קכו. 16
דף קכז. 16
דף קכז: 16
דף קכח. 16
דף קכח: 16
דף קלא. 16
דף קלא: 16
דף קלב. 16
דף קלג: 17
דף קלד: 17
דף קלה. 17
דף קלו. 17
דף קלז. 17
דף קלח. 17
דף קלט. 17
דף קמא: 18
דף קמב. 18
דף קמג. 18
דף קמג: 19
דף קמז: 19
דף קמח. 19
דף קמט. 19
דף קנ. 19
דף קנ: 19
דף קנא. 19
דף קנג. 20
דף קנד. 20
דף קנד: 20
דף קנה: 20
דף קנח. 20
דף קנט. 20
דף קעב. 21

דף ב.

תוס' ד"ה לפיכך וכו' מגו דאי בעי אמר ממך לקחתיה. קשה לי למ"ל מדין מגו ולא בפשוטו כי היכי דנאמן לקחתיה מכח דשהו הרבה מוכח שהוא שלו ה"נ יהא נאמן מדשהו הרבה מוכח שהוא בנה משלו ומאי אולמיה טענת לקוח מטכנת אני בניתי:

דף ב:

גמרא ודקארי לה. עי' בחדושי הרמב"ן לקמן דף יז ע"ב ד"ה גירסת רש"י:
שם ודקארי לה. כתובות טז ע"א וש"נ:

דף ג.

גמרא כגון שהלך זה. עי' בתשובת רשב"א סי' אלף רכ"ו וצ"ע:

דף ד:

גמרא קילופא מידע ידיע. בתשב"ץ ח"א סימן נ"ג היה לו הגירסא כאן קיפולא וכ' שהוא היפוך הלשון מלשון קילוף וכעין מ"ש רש"י חולין דף מד ע"א ד"ה דאקפל:

דף ה:

גמרא במקום חזקה אמרי' מה לי לשקר. עי' בר"ן קדושין דף רלה ע"א:
תוס' ד"ה מי כו' דאי בעיא אמרה א"י לבוא עלי. לא זכיתי להבין הא שם בנדרים מבואר הטעם דנאמנת בהכי משום דאין אשה מעיזה פניה בפני בעלה והכא ל"ש כן דהגט בידה וכפי דבריו דבא עליה אינו בעלה עוד וא"כ ליכא חזקה זו דהא ממ"נ אינו בעלה ואדרבה כפי דבריה עדיין זקוקה לו וצע"ג:

דף ו.

גמרא דעבד ליה הימלטי. מלשון הכתוב וטמנתם במלט (ירמיה מ"ד ט'):
רש"י ד"ה אחזיק להורד כו' כגון שטוען הוא מכר לי. עי' לקמן דף כג ע"א תוס' ד"ה והא:

דף ז.

גמרא היינו הך. עי' ריטב"א שבועות דף לו ע"א ד"ה תרתי למ"ל:

דף ח.

גמרא המודר הנאה מאנשי העיר. עיין בר"ן נדרים דף פג ע"ב ד"ה ר"נ אמר:
שם דרבנן ל"צ נטירותא. עי' רבינו יונה פ"א דברכות דף ד ע"ב ד"ה שנאמר:

דף ח:

תוס' ד"ה כי כו' מפני כבודו של רבא. וכעין דאיתא בר"ה דף כב ע"ב גיטין דף ג ע"ב סנהדרין דף יא ע"ב:

דף ט:

תוס' ד"ה חמה כו' דחמה משה הרגו. עי' שבת דף נה ע"א תד"ה קצף:

דף י.

גמרא כי הא דבני אחתיה. וכעין זה איתא במדרש רבה ויקרא פרשה לד בבני אחתיה דרשב"י:

דף יב.

גמרא אמר ר"נ ד' אמות כו'. מיימוני פ"ב מהל' שאה"ט:
שם וחכם עדיף מנביא. עי' ירושלמי פ"א דברכות עלה דמתניתין בש"א בערב כל אדם יטו ויקראו:
שם שנאמר ונביא לבב חכמה. עיין רש"י בשבת דף קיט ע"ב ד"ה ובנביאי:
תוס' ד"ה פרץ כו' בקבר זה קבר סתום. עיין לקמן דף ק' ע"ב תוס' ד"ה ורומן:

דף יב:

גמרא מעלי' ליה עלויא. עיין פ"ו משנה ח' דדמאי בפירוש הרמב"ם:
תוס' ד"ה כגון כו' אכל הא פשיטא שיכול למחות בו. עיין לקמן דף צט ע"ב ברשב"ם ד"ה אמאי שלו לא הגיעו:

דף יג.

גמרא דינא דגוד. לשון משיכה כמו משכו וקחו (שמות יב) דמתגרמי' נגודו עיין תוס' נדה דף לו ע"ב ד"ה גדייה:

דף יד:

גמרא מלמד שהלוחות. עי' עירובין דף סג ע"ב תוס' ד"ה כל זמן:

דף טו.

גמרא מכאן ואילך כתב יהושע. עי' (מגילה) [מכות] דף יא ע"א:
תוס' ד"ה פ"ה כו' דהא ירמיה. עיין בתשובות נודע ביהודה מ"ת חא"ח סימן קו:

דף טז:

גמרא ר"ש ברבי אתילידא. עיין מדרש רבה בראשית פ' כו:
שם אידלי יומא. עי' נדרים דף ח' ע"א בהרא"ש ד"ה חירגא דיומא:
שם ישמעאל עשה תשובה. עיין סנהדרין דף קד ע"א ובתורת חיים שם ובתוס' ישנים יומא דף לד ע"ב ד"ה מעשה:

דף יח.

תוס' ד"ה דיקא כו' דאע"ג דהוי גירי. עיין לקמן דף כה ע"ב תוס' ד"ה עני:

דף יט.

גמ' ואיכא דרמי להו מירמי. כעין זה סוכה [טז ע"א] לב ע"א וש"נ:

דף כ.

גמרא חזי לה לקריעה. בערוך ערך רקע הגירסא למרקע לבושא ועיין מ"ק דף כח ע"א תוס' ד"ה מאן רקיע:
תוס' ד"ה היא. גם החבית נתקלקל. כדאיתא בב"מ דף לח ע"ב וברש"י שם ד"ה לקנקנים:
שם ד"ה ועכו"ם כו' יצא עכו"ם שאין לו קהל. בגמרא שם דחה זה דדלמא מכרת אמעטא ולא מטומאה ומסקינן דילפינן מקרא איש אשר יטמא ולא יתחטא כל שיש לו טהרה יש לו טומאה וצע"ג:

דף כ:

רש"י ד"ה מלח סדומית עבה וקשה כאבן. עי' פרש"י ביצה לט ע"א ד"ה סדומית ולזה הכא ע"כ ט"ס והציון ברש"י הוא על מלח איסתרוקנית. וכן בסוגיין אפי' מלח איסתרוקנית ולא פליגי צ"ל אפי' מלח סדומית:

דף כב.

תוס' ד"ה וקמא כו' אמאי לא פריך מהכא. קשה לי על קושייתם הא מהכא לא היה ראיה לסתור ולחזור מכל שינויי דלעיל ולהוכיח דגם לרבנן דר"י מותר לסמוך לרבא דהא כמו דמשנינן על אילן קדם לבור דמיירי בלוקח ה"נ י"ל הכא דמיירי בלוקח המקום שאצל כותל חבירו. גם תמוה לי במה דנקטו קושייתם רק לס"ד דלעיל הא מבואר בסוגיא דחרדל דלמסקנא מה דקתני ר"י מתיר בחרדל היינו דאמר לדבריהם דרבנן התינח משרה וירק אבל חרדל יהיה מותר לסמוך אף דבעל דבורים סמך בהיתר מ"מ כיון דקצת עשה שלא כהוגן ומזיק להחרדל מותר לזה להעמיד אצלו חרדלו בלי הרחקה כיון דבעל דבורים מזיק גם אותו. ועלה אמרינן לעיל לרבנן היינו דרבנן לא היה להם לחלוק על סברא זו ומשני דס"ל דדבורים לא מזקי לחרדל עיי"ש היטב. א"כ הכא בדוושא דשניהם מזיקים זה לזה מה בכך שהראשון העמיד כותלו תחלה מ"מ יהא השני מותר לסמוך כותלו דאמר לו כמו שכותלי מזיק אותך כן כותלך מזיק אותי וביותר דזה לא יתורץ גם בתירוצם דדוושא לא הוי מזיק ממש דמ"מ יאמר השני מה שאני מזיקך בדוושא כמו כן אתה מזיקני בדוושא. ויהיה בהכרח לאוקמי הכא בלוקח דהראשון לא עשה אפילו קצת שלא כהוגן בזה השני צריך ליתן כל הרחקה כמ"ש תוס' בסוגיא דחרדל וצע"ג:

דף כג.

גמרא ומישט שלשים ריס. עי' חולין דף קכב ע"ב תוס' ד"ה לגבל:
שם יורש תנינא. עיין גיטין דף נח ע"ב תוס' ד"ה כגון:
שם צריכא. עי' בב"י חו"מ סי' תי"ז בשם תשובת הרשב"א וברמב"ן במלחמות פ"ד דב"ב בסוגיא דשטר כיס היוצא על היתומים:
תוס' ד"ה אלא כו' ז' ריס ומחצה. כדאיתא ביומא דף סז ע"א:

דף כה.

גמרא ומשתחוה קשיא. עי' סנהדרין דף צא ע"ב:
תוס' ד"ה אוריה כו' ולר"ח עיקר. עי' קדושין דף יב ע"ב תוס' ד"ה והאיכא:
שם ד"ה רוח מזרחית. כדפי' הקונטרס במתני' כצ"ל ברש"י חבקוק א' ח':

דף כה:

גמרא שמזלת את הזהב. עי' יבמות עב ע"ב תד"ה דלא:

רש"י ד"ה ונותן כו' בשביל היזקא דיחיד. עיין לעיל דף יח ע"ב תוס' ד"ה ואי:

דף כו:

תוס' ד"ה גזלן כו' דאע"ג דמותר לסמוך. עיין בר"ש ריש בכורים:

דף כז.

תוס' ד"ה לא כו' וי"ל דהתם כשענפי. עיין לקמן דף עא ע"ב תוס' ד"ה ואי:

דף לא.

גמרא של אבותי שלקחוה מאבותיך. עיין לקמן דף נב ע"ב תוספות ד"ה דברים:

דף לב:

גמרא אמר רבה מה לי לשקר. עיין בב"מ דף ב ע"א תוס' ד"ה וזה ודף קטז ע"א תוס' ד"ה והא:

תוס' ד"ה והלכתא כו' ונוציא מיד המוחזק. עיין לקמן דף מא ע"א ברשב"ם ד"ה חיישינן:

דף לג.

רשב"ם ד"ה לקוחה היא בידי כו' דאין נשבעין על הקרקעות. עיין לקמן דף קכח ע"א ברשב"ם ד"ה רצונך:

דף לו.

גמרא עיזי דמסירי לרועה. עיין ב"ק דף עט ע"ב תוס' ד"ה אין:

דף מ:

רשב"ם ד"ה גילוי מלתא בסה"ד אא"כ ביטל אחר כתיבה. עי' גיטין דף לב ע"ב ובתוס' שם ד"ה (הכא) [התם]:

דף מא.

רשב"ם ד"ה חיישינן כו' והיכא דקיימא ארעא תיקום. עיין לעיל דף לב ע"ב תוס' ד"ה והלכתא:

תוס' ד"ה כמאן כו' היינו דלא כר"י. קשה לי הא אמרינן לעיל דגם ר"י מצי סבר דמחאה שלב"פ הוי מחאה אלא דעצה טובה קמ"ל וביותר הא ר"נ אמר כן לעיל ושפיר אמר כאן לרב ענן כמאן כר"י וצ"ע:

דף מב:

גמרא הא דנחית לכולא. עיין לקמן דף נז ע"ב תד"ה בשותפין:
שם אמרי לה להאי גיסא. שבת דף קה ע"א פסחים דף קח ע"א גיטין דף סז ע"ב:

דף מג.

רשב"ם ד"ה ליסתלקו כו' ויקנו מידם. קשה לי הא קי"ל דגזל ולא נתייאשו הבעלים שניהם אינם יכולים להקדישו ואם כן א"י להקנות ובתשובה הארכתי בעז"ה:
תוס' ד"ה וליסלקו כו' ואור"י. עי' בריטב"א קדושין דף מג ע"ב ד"ה והשתא ועי' נדה דף נ ע"א תוס' ד"ה ור"מ:
בא"ד בסופו. אלא בממון. עי' תוס' שבועות דף לג ע"א ד"ה קרובים:

דף מד:

תוס' ד"ה דלא כו' ע"מ שיש לי קרקע. שם איתא ע"מ שיש לי בית כור עפר ואם כן אזדא לראיה זו:

דף מו.

תוס' ד"ה דלא כו' ע"מ שיש לי קרקע. שם איתא ע"מ שיש לי בית כור עפר ואם כן אזדא לראיה זו:

דף נ.

תוס' ד"ה אילימא כו' אבל קשה להרשב"א. קשה לי דהיכן פסיקא להו דהמקשן היה מוקי לה בשאר נכסים. דלמא ידע דמלישנא בטל מוכח דלא מיירי בשאר נכסים אלא דהיה מוקי (בג' שדות ובנכסי מלוג וזו) רק בג' שדות ומדמי מסברא נ"מ לג' שדות לענין נ"ר והתרצן חידש לו דמדברי רבה בר ר"ה דע"כ בא למעט דבנ"מ לא אמרי' נ"ר וצ"ע:

דף נב:

רשב"ם ד"ה ופסק כו' ומפירכא דאמוראי שייך לומר קשיא. עי' סנהדרין דף עב ע"א ברש"י ד"ה קשיא ושם דף קיב ע"א ברש"י ד"ה קשיא ובבאר שבע שם ועי' לקמן דף קכז ע"א ברשב"ם ד"ה קשיא ובפלפולא חריפתא שם על הרא"ש ובמו"ק דף ב' ע"ב בתוספות ד"ה חייב שתים:

דף נד.

תוס' ד"ה אדעתא כו' אבל אם יודע ואינו מכוין לקנות. עיין גיטין דף סא ע"א תוס' ד"ה ליקט:

דף נד:

גמרא אנא לא ידענא. עירובין דף ז ע"ב וש"נ:
רשב"ם ד"ה הרי הן כמדבר כו' דהאי שני רשע מקרי. עי' לעיל דף כא ע"ב תוס' ד"ה מרחיקים:

דף נז:

גמרא חלוק של ת"ח. עי' תענית דף י ע"ב:

דף נח.

גמרא חבוטו קיברא. עיין אליה רבה א"ח סימן תקס"ח ס"ק ט"ו:

דף ס.

מתני' ר"א מתיר. עיין בר"ש ריש בכורים:

דף סא.

מתני' לא מכר יציע. עי' בהרא"ש בפי' נדרים דף נו ע"א ד"ה וחכ"א:

דף סא:

תוס' ד"ה לא כו' ממשנה יתירה. וכעין זה בנדה דף נט ע"ב ועי' בתוס' שם דף יד ע"ב ד"ה ור"י:
שם ד"ה אלא כו' וכשרוצים להשכיר. להזכיר כצ"ל תשובות שבות יעקב חלק ג' סי' קפג:

דף סב:

תוס' ד"ה איתמר כו' היה נראה לחכמים דיחלוקו. עי' בכורות דף כח ע"ב תוס' ד"ה רביע:

דף סג.

רשב"ם ד"ה תנו חלק כו' וקי"ל כסומכוס דסתם לן תנא. משמע דהתוספתא כרבנן דסומכוס ותמוה לי הא אדרבה לרבנן דסומכוס לא יתן לו כלל רק המועט דהמע"ה ואפילו דהתוספתא ס"ל דחלק היא שיעור כא' מהבנים וסומכוס פליג בזה א"כ מאי ראיה מההיא דב"ק דקי"ל כסומכוס בזה הא פלוגתייהו דהכא בענין אחר וצ"ע:

דף סה.

גמרא כי היכי דדרו בה אבהתי. עי' לקמן עא ע"א ברשב"ם ד"ה זכו בכולה ובתוס' שם ד"ה האחין:

דף ע:

תוס' ד"ה סוף כו' וצריך לפרש. עי' לעיל דף ה ע"ב תוס' ד"ה מי:

דף עא.

תוס' ד"ה ואי כו' דלא שייר אלא חוצה לו. עיין לעיל כז ע"א תוס' ד"ה לא:

דף עד:

גמרא דדביתהו דר"ח בן דוסא כו'. עי' בהרא"ש פ"ד דגיטין סי' מו:

דף עו:

רשב"ם ד"ה ואמר לי. ומחזיר לו דמיו. עי' לקמן עח ע"א ברשב"ם ד"ה בכדי וצ"ע:

דף עז.

תוס' ד"ה קני כו' דכמו שא"י להקדיש. עי' רשב"א בחידושיו שבועות דף לג ע"ב ד"ה אבל הרמב"ם:

בא"ד והא דלא תקנו שיכול להקדישן. תמוה לי היכן מצאו דאינו יכול להקדישן אי מההיא דפסחים הא שם איתא ג"כ דזבין מלוה אלא דדוקא השטר יכול למכור אבל לא החוב א"כ י"ל דה"נ דהשטר יכול להקדישו וכדקי"ל בש"ע יו"ד סי' רנח וצ"ע:

דף עז:

גמ' ל"צ באתרא וכו'. לעיל סא ע"ב תד"ה ש"מ:
רשב"ם ד"ה לא מכר את הצמד. אלא דפליגי ר"י ורבנן. כה"ג לעיל ר"פ חזקת הבתים במתני'. וכן בסנהדרין כג ועי' בתוס' עירובין מח ע"א ד"ה ר"י:
תוד"ה נקנה השטר. ובההיא ודאי מהני א מסירה. עיין בת' תולדות אדם להרשב"א סי' ל"ט:

דף פד:

גמרא שמא לא שמע רבי. כעין זה חולין ה' ב':
רשב"ם ד"ה מין אחד וכו' דאם טענו יין וחומץ. קשה לי הא קי"ל בשבועות דף מ ע"א דטענו חטים ושעורים והודה באחד דחייב והו"ל להרשב"ם למנקט טענו יין והודה חומץ:

דף פה.

רשב"ם ד"ה מין אחד וכו' דאם טענו יין וחומץ. קשה לי הא קי"ל בשבועות דף מ ע"א דטענו חטים ושעורים והודה באחד דחייב והו"ל להרשב"ם למנקט טענו יין והודה חומץ:
שם ואמאי קרו לה רה"ר. שבת דף ו ע"ב [ח ע"ב]:

דף פז:

גמרא אלא רבה ור"י. עי' ב"ק דף קד ע"א תוס' ד"ה רבה:

דף צ:

תוס' ד"ה לסוריא כו' או לשון סורסי. בפנינו הגירסא שם פרסי:

דף צא.

גמרא אמר ר"ש. בכ"מ הל' מלכים היה הגירסא אמר רשב"א. וכן משמע לכאורה דהא סתם ר"ש הוא רשב"י ואיך שייך עלה וכן היה רשב"י. אולם מצינו כזה בר"ה דף ד' ע"א נדה דף מז:

דף צב.

גמרא המוכר שור. עי' ירושלמי פ"ה דשביעית על מתני' דבש"א לא ימכור לו פרה החורשת בשביעית:

רשב"ם ד"ה (**יכול לומר**) [**לשחיטה**] **כו' ואפילו טעין חד מינייהו ברי**. תמוה לי באם המוחזק אומר ברי גם לסומכוס אין מוציאין ממנו כדקתני במתניתין דב"מ השואל אמר שכורה מתה והמשאיל אינו יודע פטור וצע"ג:

בא"ד וכמו סבא ויבם. ק"ל הא התם דאין כאן מוחזק ולא חזקת מר"ק גם לרבנן חולקים:

דף צג.

גמרא ת"ש המוכר. קשה לי למה דכתבו תוס' חולין דף יא ע"ב בחד תירוצא דמוכח בבכורות דרשב"ג חייש למיעוטא. אם כן מאי פרכינן הכא הא מסקינן דכולה מתני' רשב"ג ולדידיה דבאיסור חייש למיעוטא ה"נ בממון. אבל לדידן דקי"ל דאזלי' בתר רובא י"ל דגם בממון אזלינן בתר רובא:

רשב"ם ד"ה דהוא גופיה כו' אבל בתר רובא דליתא קמן לא אזלינן. משמע דברובא דאיתא קמן הולכין בממון אחר הרוב וכן ראיתי בתה"ד סימן שי"ד דהוציא כן מלשון הרשב"ם הנ"ל. ואולם מלשון הרשב"ם לעיל דף צ"ב ע"ב ד"ה באיסורא כגון ט' חנויות. משמע דבממון גם כה"ג דהוי דאיתיה קמן לא אזלינן בתרה וצ"ע:

דף צג:

רשב"ם ד"ה אמרו לו כו' ורבי יוסי בתר רובא דזריעה. עי' יבמות דף סז ע"ב תוס' ד"ה אין:

דף צד.

רשב"ם ד"ה נותן כו' דהא פסקינן הלכתא בב"ק. קשה לי הא מרא דשמעתא הוא רבה והוא סובר בב"ק דהשורף שטרותיו של חבירו פטור. ומה"ט הוצרכו תוס' באמת לחלק וליתא לקושית מהרש"א:

דף צז.

גמרא אי דמיא אכשורי מכשיר. עי' שער המלך הל' ברכות פ"ו הל"ד:

דף צז:

רשב"ם ד"ה חמר. לנסכים. עי' בבאר שבע ריש תמיד ד"ה איבעיא להו עליות ממש:

דף ק.

גמרא מ"ט דר' אליעזר. עי' בפרשת דרכים דרך האתרים דרוש א':

דף קב:

תוס' ד"ה המקדיש כו' דלשון תורה לחוד. כדאיתא בחולין דף קלז ע"א:

דף קז.

גמרא מספקא ליה. עי' לעיל דף סב ע"ב תוס' ד"ה איתמר:

דף קיד:

רשב"ם ד"ה משום ר"י ב"ר שמעון משום דלא היה רבו מובהק. עי' רש"י חולין קיג ע"ב ד"ה הא דרביה:
תוס' ד"ה אף כו' שלא יהיו נכסיו הפקר. עי' בר"ש פ"י משנה ט' דשביעית ועי' בפ"י כתובות יא ע"א בתוד"ה מטבילין:

דף קכד.

רשב"ם ד"ה ירשו כו' ודוקא מלוה בשטר. עי' לקמן דף קמה ע"ב תוס' ד"ה ואין [הבכור] ובמהרש"א שם:

דף קכד:

גמרא בכל אשר ימצא לו פרט. עי' לקמן דף קכו ע"ב תוס' ד"ה והלכתא:
שם א"ל אביי לרבה. כעין זה יומא דף מו ע"א פסחים דף צג ע"ב מו"ק דף ב ע"ב [עירובין מט ע"ב]:

דף קכו.

תוס' ד"ה ובמלוה כו' ובמקום שמפורש בהדיא דחולקים. עי' לעיל דף סב ע"ב תוס' ד"ה אתמר:

שם ד"ה אבל כו' שינוי במקומו עומד. עי' ב"ק דף ס"ו ע"ב תוס' ד"ה מי דר"י ס"ל דשינוי קונה ועיי"ש דף צד ע"א בסופו דשמואל ס"ל דשינוי קונה וא"כ פריך הכא שפיר לר"י ושמואל לשיטתם:

דף קכז.

רשב"ם ד"ה קשיא כו' אכל תיובתא. עי' לעיל דף נב ע"ב ברשב"ם ד"ה קשיא:

דף קכז:

גמרא וחזר ואמר עבדי. עי' בחידושי הרמב"ן לעיל דף לג ע"ב ד"ה אר"נ:

רשב"ם ד"ה אינו נאמן כו' כדכתיב יכיר. עי' לקמן דף קלד ע"ב ברשב"ם ד"ה ליורשו וצ"ע:

דף קכח.

רשב"ם ד"ה רצונך כו' דקי"ל אין נשבעין על העבדים. עי' רשב"ם לעיל דף לג ע"א ד"ה לקוחה:

שם ד"ה ור"נ אמר כו' דאין בע"ח סומך. עי' תוס' יבמות דף צט ע"א ד"ה מני:

דף קכח:

גמרא א"ל אין גובין. עי' יבמות דף סז ע"ב תוס' ד"ה מועטים:

דף קלא.

גמרא תנאי ב"ד שאני. עי' רשב"א בחי' גיטין דף יג ד"ה אמר אמימר:

דף קלא:

רשב"ם ד"ה ואשה אצל בני כו' מיתורא דקרא את אביך. עי' כתובות דף קג ע"א וצ"ע:

דף קלב.

גמרא דניחא לה דתיפוק עלה קלא. עי' לקמן דף קנ ע"ב תוס' ד"ה ואלו:

דף קלג:

רשב"ם ד"ה ת"ש. שמואל לית ליה האי כללא. עי' באר שבע ריש הוריות ד"ה אמר שמואל:

דף קלד:

רשב"ם ד"ה הכא כו' בלא עדים. תמוה לי הא בגרשתי דידעינן בודאי דהיתה מוחזקת בא"א ואפ"ה נאמן במיגו דבידו לגרשה. וקצת יש לחלק דבגרשתי בכל רגע ורגע בידו לסלק החזקה דא"א ע"י גירושין אבל יש לי בנים דהוא ענין אחר שאין בידו אף דבידו לסלק החזקה ע"י גירושין מ"מ במה שמסלק ע"י יש לי בנים אינו נאמן. ודוחק דמ"מ איך ילפינן ממתני' דגרשתי נאמן הא שני ושני ודמתני' רק בלא אתחזקא לאיסורא בעדים וצ"ע:

דף קלה.

גמרא חוש לה. עיין נ"י פי"ב דיבמות דף לח ע"ב וצ"ע. ונראה דהמכוון בדרך ב' תירוצים. אי דפירכת הש"ס מנא ידעינן דהוא אינו נאמן אף דבידו לחלוץ כדאמרי' הכא חוש לה. או דהחליצה בעצמותה בלא עדים לאו כלום היא כמו במקדש בלא עדים ובריטב"א יבמות מפורש הכי:

דף קלו.

גמרא גופא קני מהיום. עי' רשב"א גיטין עב ע"ב ד"ה גרסי' בירושלמי:

דף קלז.

גמרא ממאי דמההיא הדר. עי' חולין דף עז ע"א תוס' ד"ה בלשון וצע"ק:

דף קלח.

רשב"ם ד"ה אם יצא כו' מתנת שכיב מרע כיורש כו'. תמיהני הא גם ממתנת בריא גובה בשטר:

דף קלט.

גמרא ילמדנו רבינו לותה ואכלה. עיין ב"מ דף קד ע"ב תד"ה ה"ג:

דף קמא:

גמרא איני יודע מי שנאה. יבמות דף כז ע"ב ב"מ דף נא ע"א ב"ב דף קטו ע"א:
שם ולימא ליה במבשרני. עי' במרדכי פ"א דב"מ אות רלח:
תוס' ד"ה נכסי כו' ואע"ג דאמר לקמן הלואתי לפלוני. תמיהני הא זהו פירכת הש"ס דף קמז על הלואתו לפלוני הא ליתא בבריא ומשנינן דאיתא בבריא ע"י מעמד ג' גם מה שהוכיחו דמלוה ליתא בבריא בקנין דאל"כ הוי שכיב מרע ובריא שוים (דבריהם צריכים תיקון. דמה בכך דשוים הא מ"מ צריכים לדין שכ"מ שיהא מהני באמירה לחוד בלא קנין. וצ"ל דכוונתם אההיא דמתנת שכ"מ שכתוב בה קנין דארכביה אתרי ריכשי מתנת שכ"מ דאי אמר הלואתי לפלוני כו' הרי דמדין בריא לא מהני אף דהיה בקנין) דמה הוצרכו לראיה הא אמרינן שם והרי הלואה דליתא בבריא וצ"ע:

דף קמב.

גמרא ולימא ליה דאמר לכשתלד. עי' בר"ן קדושין דף רצג ע"ב בדף השני:
תוס' ד"ה נוחל כו' אע"ג דשמואל סובר כר"ש. תמוה לי הא בפשוטו ניחא דהא שמואל ס"ל ביממות דלרבנן דר"י אין לו בנים אוכלים בשביל המשפחה הרי דס"ל דטעמא דרבנן דעובר לית ליה זכייה. אלא דשמואל דס"ל המזכה לעובר קנה היינו דס"ל דהלכה כר"י וכדאמרינן להדיא ביבמות דזו וס"ל קאמר וא"כ מתניתין דנדה דקתני ברישא דבן יום אחד פוסל אבל עובר לא דאתיא כרבנן דר"י ממילא ס"ל למתני' דעובר אין לו זכייה. א"כ אין התחלה לקושית הש"ס בן יום אחד אין אבל עובר לא דהא באמת הך מתני' ממילא ס"ל דאין זכייה לעובר וצע"ג:
בא"ד והקנה נכסיו לאחרים. קשה לי למאי הוצרכו לגוונא דחיקא כזה ולא בפשוטו דאחר מיתת האב קודם שמת הבן הזה ביומו מכרו האחים כל נכסיהם או שעבדו כל נכסיהם לבע"ח ולא כתבו דאיקנו ואח"כ מת זה הבן דאם לא היה נוחל ומנחיל והיו זוכים למפרע מכח אביהם קנה הלוקח למפרע גם אלו הנכסים אבל כיון דנוחל ומנחיל והם זוכים ליירש אחיהם משעת מיתתו לא קנה הלוקח דאין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם:

דף קמג.

גמרא מחצה לאהרן. עי' בפסקי מהרא"י סי' עב:

דף קמג:

גמרא חז"ל ברא וברתא. עי' בתשובת ב"י בדיני כתובה סי' א':

דף קמז:

רשב"ם ד"ה מודה שמואל כו' א"נ ע"י קנין כדין כל מתנת שכ"מ במקצת. תמוה לי דא"כ הוי מתנת בריא ויכול למחול [וכן הקשה הגר"א בח"מ סי' רנ"ג ס"ק מב]:

דף קמח.

תוס' ד"ה שכיב כו' כפי' הר"ר חיים. ותמוה לי לפי' הר"ח אמאי פריך הש"ס מהך דר"נ דאמר הלואתי לפלוני דלא נזכר במפורש דא"י למחול אמאי לא פריך ביותר מהא דר"נ לעיל דאמר ומודה שמואל דאם נתנו במתנת שכ"מ דא"י למחול הא לענין זה ליתא בבריא למכור וליתן שלא יהא יכול למחול וצ"ע:

דף קמט.

תוס' ד"ה רב מדי. מיהו מה שפי' ר"ש. וכ"כ רש"י ברכות דף טו ע"א ד"ה ברה דבת שמואל:

בא"ד דהא אמרי' בירושלמי וכו'. עי' שבת קנד תוד"ה ואמרי לה:

דף קנ.

גמרא אלא מאי אית לך למימר כו'. ב"ק דף יב ע"ב:

תוס' ד"ה וכל כו' כל שהוא דוקא. לא ידעתי מאי קושיא הא פשיטא דכמה פעמים כ"ש הוא דוקא וכי שייך לומר דמוכרח לומר דלאו דוקא אלא דפרכינן על ר"י דדייק מלשון כ"ש הא מצינו לפעמים דכ"ש לאו דוקא:

דף קנ:

גמרא אמר נכסי לפלניא. בתוס' לעיל דף סב ע"א ד"ה ואי היה להם הגירסא כאן אמר כל נכסי:

דף קנא.

גמרא והא לא משך. עי' לעיל דף עז ע"א תוס' ד"ה אמר:

דף קנג.

בתוס' סוף ד"ה שלחו כו' דהא בשבת פ' מפנין פרכינן. וכן בביצה דף מ' ע"א ב"ק דף קטו ע"א סנהדרין דף ו ע"ב:

דף קנד.

תוס' ד"ה ועוד כו' כדאמרינן בנדה גומות אע"פ שאין שערות. נלע"ד דצ"ל כדאמרינן בנדה דב' שערות שאמרו צריכים שיהא להן גומא:

דף קנד:

בא"ד י"ל דאחר שהיה זה גדול. קשה לי איך אמרי' בשמעתא ריש דף קנה היכי משכחת לה דנחתי דלמא הברייתא מיירי בסתם ולא נבדק מש"ה צריכים היורשים להביא ראיה מכח חזקה דהביא ב"ש כקושית תוס':
שם ד"ה ברם כו' [גבי פניו מוסמסין]. וכן בכורות ד ע"ב עירובין מ ע"א:

דף קנה:

גמרא אמר אמימר ומתנתו מתנה. עי' בהגהת אשר"י סוף פרק מציאת אשה וצע"ג:

דף קנח.

תוס' ד"ה ובית כו' ופרק נמי מברייתא דמוקי כב"ש לישני ליה כגון שייחד. תמוה לי דהא בהך ברייתא קתני שהאב גובה בשבועה. הרי דמיירי במקום שצריך שבועה ומוכח דמיירי בלא ייחד וצע"ג:
בא"ד אלמנה שתפסה. לא זכיתי להבין דלמאי צריכים להקדמה זו ואף אם היה מהני תפיסה מחיים מ"מ ניחוש שמא תפסה ומהני באמת תפיסתה ונפרעה בזה ובאה לפרוע עתה בחנם וצע"ג:
בא"ד רב לא מגבי. מחוסר ביאור רב לא מגבי. מחוסר ביאור מה ראיה מהתם לחששא דתפסה מחיים:

דף קנט.

תוס' ד"ה ולימרו כו' ותימה למה לא יוכל להוציא. עי' כתובות דף צא ע"ב תוס' ד"ה דזבנה:

דף קעב.

תוס' ד"ה אי כו' וליכא למיחש למידי. ועי' סנהדרין דף לב ע"ב תוס' ד"ה חיישינן: